

Sygn. akt II AKz 990/20

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w Wydziale II Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Gwidon Jaworski

Protokolant: Damian Skril

po rozpoznaniu w sprawie S. Z.

podejrzanego o popełnienie przestępstwa z art. 197 § 3 pkt 2 k.k.

zażalenia obrońcy podejrzanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 25 sierpnia 2020 roku, sygn. akt XXI Kp 403/20

w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach, postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2020 roku, sygn. akt XXI Kp 403/20, na podstawie art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k. i art. 263 § 2 k.p.k. przedłużył tymczasowe aresztowanie wobec podejrzanego S. Z., zastosowane postanowieniem Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 3 czerwca 2020 roku, sygn. akt VII Kp 136/20, na dalszy czas oznaczony do 31 października 2020 roku, do godz. 6.00.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł obrońca podejrzanego, który zarzucił orzeczeniu mającą wpływ na jego treść obrazę przepisów postępowania, a to art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 259 § 1 pkt 2 k.p.k. Formułując opisane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i zastosowanie wobec podejrzanego środków zapobiegawczych o charakterze nieizolacyjnym, adekwatnych do rodzaju sprawy i jej etapu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie obrońcy podejrzanego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Kontrola odwoławcza zaskarżonego postanowienia, poczyniona przez pryzmat podniesionych przez skarżącego zarzutów i przedstawionej na ich poparcie argumentacji, nie wykazała, iżby miało ono zostać wydane z naruszeniem wymienionych przez obrońcę przepisów.

Przede wszystkim zaaprobować należy wyrażony przez sąd a quo pogląd, że na obecnym etapie postępowania przygotowawczego, dla zabezpieczenia jego prawidłowego toku, koniecznym i celowym jest dalsze stosowanie wobec S. Z. izolacyjnego środka zapobiegawczego. Jak już wyżej wskazano, skarżący kwestionuje, iż ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego można było wywodzić istnienie ogólnej podstawy do stosowania środka zapobiegawczego wymienionej w art. 249 § 1 k.p.k.

Wbrew jednak twierdzeniom skarżącego, zgromadzony dotychczas w sprawie materiał dowodowy, z dużym prawdopodobieństwem wskazuje na to, że podejrzany S. Z. popełnił zarzucane mu przestępstwo. Zważywszy przy tym, że dowody wskazujące na powyższe zostały szczegółowo wymienione w treści zaskarżonego postanowienia, odstąpiono od ponownego referowania stanu dowodowego sprawy w tym miejscu.

Oczywistym jest, że sąd na etapie zastosowania i przedłużania stosowania środków zapobiegawczych, nie jest zobligowany do dokonywania szczegółowej i ostatecznej analizy zgromadzonych w sprawie dowodów, a jedynie do rozważenia czy stwarzają one stan dużego prawdopodobieństwa, o jakim mowa w art. 249 § 1 k.p.k. Stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych i opartych o całość zgromadzonego dotychczas materiału dowodowego ustaleń w tym zakresie, zaś argumentacja skarżącego, sprowadzająca się do prób deprecjacji zeznań pokrzywdzonej przez przyzmat jej linii życiowej, jest co najmniej chybiona. Jak już wyżej wskazano, na potrzeby stosowania środka zapobiegawczego wystarczającym jest ustalenie dużego prawdopodobieństwa popełnienia zarzucanego czynu przez podejrzanego, natomiast ostateczne i jednoznaczne ustalenia co do sprawstwa podejrzanego czynione będą na etapie wyrokowania, oczywiście o ile śledztwo zakończy się wniesieniem aktu oskarżenia.

Zgodzić się również należy z wyrażonym w kontestowanym orzeczeniu poglądem, że niezbędnym jest zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania przygotowawczego poprzez stosowanie odpowiedniego środka zapobiegawczego, zważywszy zwłaszcza na jego etap i zakres pozostałych do wykonania czynności.

Tym samym, podzielić należy wyrażony przez sąd I instancji pogląd dotyczący występowania na kanwie niniejszej sprawy przesłanki ogólnej, określonej w art. 249 § 1 k.p.k., a uprawniającej do stosowania wobec podejrzanego środków zapobiegawczych.

Za prawidłowe należy również uznać ustalenia sądu a quo co do zaistnienia przesłanek szczególnych uprawniających do stosowania wobec S. Z. najsurowszego ze środków zapobiegawczych. W istocie podejrzany pozostaje pod zarzutem zbrodni zgwałcenia w typie kwalifikowanym, co jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, przy równoczesnym uwzględnieniu uprawdopodobnionych materiałem dowodowym okoliczności popełnienia tego czynu, jego charakteru, wagi i wysokiego stopnia społecznej szkodliwości, uprawnia do stwierdzenia, że podejrzanemu realnie może zostać wymierzona surowa kara pozbawienia wolności. Skutkiem powyższego może być utrudnianie czy wręcz uniemożliwianie prawidłowego toku postępowania przez podejrzanego. Sąd Okręgowy słusznie również wskazał, iż groźba surowej kary rodzi domniemanie prawne, że podejrzany chcąc się przed nią uchylić, może podejmować próby bezprawnych działań mogących destabilizować prawidłowy tok postępowania, co nie wymaga wykazywania na podstawie dodatkowych dowodów czy też okoliczności, a nawet pomimo braku takich zachowań w trakcie dotychczasowego postępowania (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z 19 listopada 1996 r., IV KZ 119/96, OSP 1997/74; uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 roku, I KZP 18/11). Równocześnie, z uwagi na to, że powyższe ma charakter domniemania prawnego, nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, aby podejrzany podejmował wcześniej konkretne działania w kierunku bezprawnego utrudniania prowadzonego postępowania.

Zgodzić się również należy z sądem I instancji co do występowania na kanwie przedmiotowej sprawy przesłanki szczególnej określonej w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., co zostało w sposób wyczerpujący i przekonywujący umotywowane w pisemnym uzasadnieniu rozstrzygnięcia. Okoliczność bowiem, że w toku śledztwa przesłuchani mają zostać w charakterze świadków członkowie rodziny podejrzanego, w połączeniu z faktem, że zwłoka w zgłoszeniu inkryminowanego zdarzenia organom ścigania przez męża pokrzywdzonej, wynikała z obaw M. K. przed podejrzanym, uprawniała do wyrażenia poglądu o aktualności obawy matactwa. Wbrew przy tym argumentacji skarżącego, aktualność tej podstawy procesowej, nie została wywiedziona z faktu składania przez podejrzanego określonej treści wyjaśnień, gdyż jak wskazuje obrońca składanie wyjaśnień, niezależnie od ich treści czy odmowa składania wyjaśnień jest kardynalnym uprawnieniem podejrzanego i jednym z wyrazów realizacji jego prawa do obrony. Na kanwie przedmiotowej sprawy istnienie przesłanki szczególnej, określonej w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. wynika z okoliczności dotyczących dowodów, jakie pozostały do przeprowadzenia w sprawie i realnej obawy wpływu na ich treść w warunkach wolnościowych przez podejrzanego. Podkreślić należy, że zasadniczą część materiału dowodowego w sprawie wywodzi się z osobowych źródeł dowodowych, zaś fakt, że pozostali do przesłuchania świadkowie są członkami

rodziny S. Z., który w warunkach wolnościowych celem stworzenia dla siebie korzystnej sytuacji procesowej, mógłby uzgadniać ze świadkami treść ich zeznań. Nie sposób również zgodzić się z zarzutem obrońcy dotyczącym naruszenia przepisu art. 7 k.p.k. Zaprezentowana przez sąd I instancji ocena materiału dowodowego, której wyrazem było stwierdzenie istnienia obawy matactwa po stronie podejrzanego, nie cechowała się dowolnością, a stanowiła wynik wyważonej, zgodnej z zasadami procesowymi, doświadczeniem życiowym oraz logiką oceny całokształtu materiału dowodowego. Tym samym zarzuty obrazy przepisów art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k., jako chybione, nie podlegały uwzględnieniu.

Sąd Apelacyjny aprobuje również ustalenia sądu a quo w zakresie, w jakim przyjął on, że zakres czynności, które pozostają do przeprowadzenia w toku śledztwa uzasadniają stosowanie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego. W istocie podejrzany przebywając w warunkach wolnościowych, nawet będąc poddany rygorom kilku kumulatywnie stosowanych nieizolacyjnych środków zapobiegawczych, może podejmować próby wpływania na treść materiału dowodowego lub w inny bezprawny sposób destabilizować przebieg śledztwa.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwala przyjąć, że w chwili obecnej za potrzebą dalszego przedłużenia wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania przemawiają szczególne okoliczności, o których mowa w art. 263 § 2 k.p.k. Konieczność przeprowadzenia kolejnych czynności procesowych zaplanowanych przez prokuratora, należy zaliczyć do kategorii owych „szczególnych okoliczności”, które uniemożliwiły zakończenie postępowania w sprawie w podstawowym terminie określonym w art. 263 § 1 k.p.k. i uzasadniają jego przedłużenie.

Wreszcie stwierdzić należy, że w sprawie nie zaistniały negatywne przesłanki, skutkujące koniecznością zmiany izolacyjnego środka zapobiegawczego. Jakkolwiek skarżący podnosi, że sytuacja rodzinna podejrzanego jest bardzo ciężka, to powyższe okoliczność nie została w jakikolwiek sposób potwierdzona. Obrońca podnosi, że przed zatrzymaniem podejrzanego miał na utrzymaniu żonę i dwie małoletnie córki, które pozostały bez środków do życia. Nadto podejrzany ma posiadać przeterminowane zobowiązanie z tytułu umowy kredytowej na remont domu. W aktach sprawy na próżno jednak szukać dokumentacji, które opisane twierdzenia obrońcy potwierdzały. W związku z powyższym i ten zarzut obrońcy, uznano za chybiony.

Reasumując, wywiedziony przez skarżącego środek odwoławczy nie zawierał argumentów, które mogłyby stanowić podstawę do wzruszenia zaskarżonego orzeczenia, zgodnie z intencją obrońcy podejrzanego.

Stwierdzając równocześnie, że wobec podejrzanego nie wystąpiły okoliczności wymienione w z art. 259 § 1 i 2 k.p.k., Sąd Apelacyjny orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia doręczyć podejrzanemu z pouczeniem o prawomocności oraz obrońcy;
- o treści postanowienia poinformować dyrektora A. Śl. w K.;
- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 22 września 2020 roku